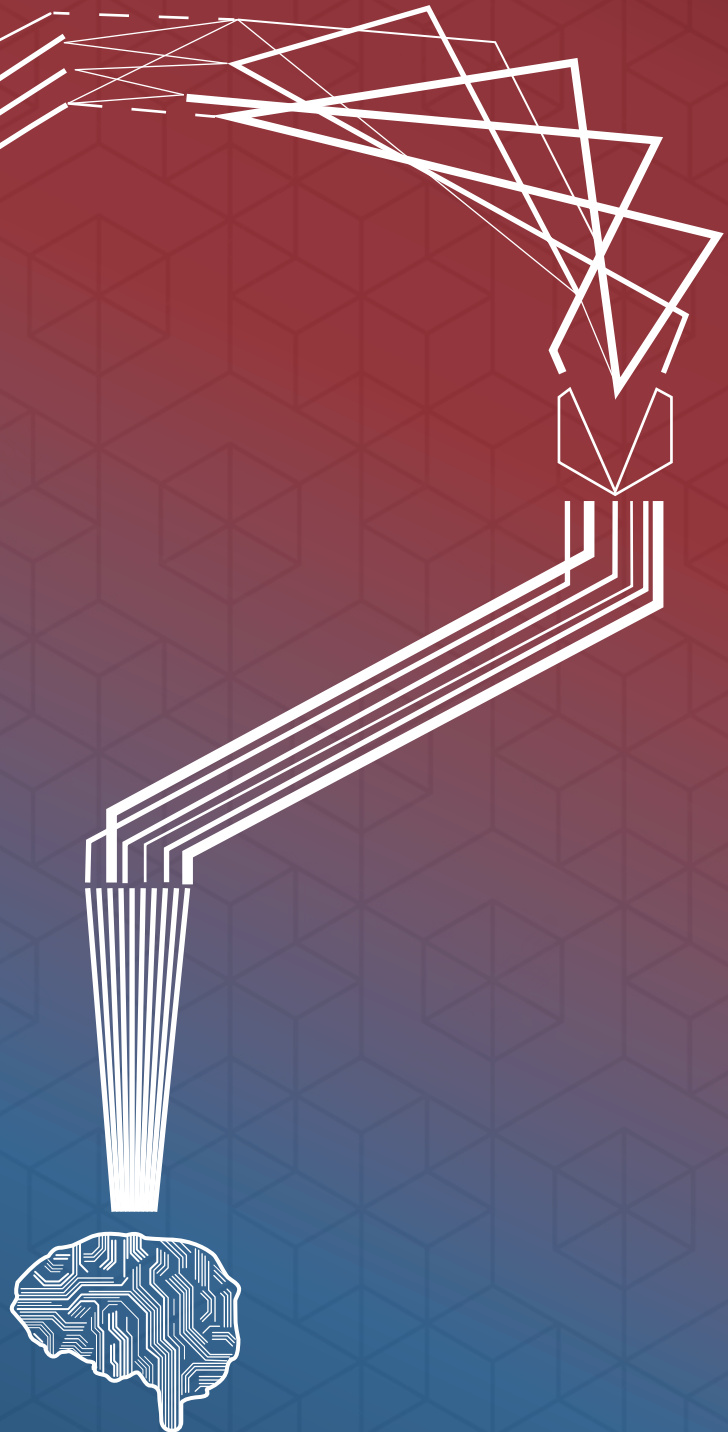

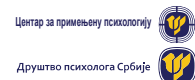
STIMULUSKUP 2019

Knjiga apstrakta

3. studentski podskup
konferencije
*Empirijska istraživanja
u psihologiji*

Laguna

Mateja Manojlović

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Putevi znanja - ko gradi mostove?

Neuroplastičnost je fenomen u kojem su vidljive neuralne promene nastale kao posledica učenja i iskustva. Uzevši u obzir da su uvid u neuroplastičnost naučnici stekli tek sredinom prošlog veka, ovaj fenomen aktivno je istraživao proteklih decenija. Ovo predavanje prikazuje, najpre, nalaze koji se tiču razvoja mozga, kao i prenatalne i postnatalne razvojne neuroplastičnosti, a zatim kratkim istorijskim pregledom pokušaja da se istražuje neuroplastičnost prelazi na iscrpan prikaz revolucionarnog istraživanja Rozencvajga i saradnika iz 1972. Ovim istraživanjem utvrđena su ključna saznanja i varijable od interesa kojima su se budući istraživači bavili. Zatim, fokus predavanja zaustaviće se na savremenim tehnikama istraživanja neuroplastičnosti i pomoću njih otkrivenim perspektivama ovog fenomena. Konačno, biće predstavljena određena nova otkrića, koja skreću pažnju svojim eventualnim kontroverznim uvidima

Vukašin Gligorijević & Ana Vilotijević

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Ko je to rekao? Uticaj kontekstualne informacije na opažanje dubine istinskih citata i baljezgarije

"U eri društvenih mreža, u našim životima je zastupljena baljezgarija. Sudeći po istaknutim figurama današnjice, praktikovanje pseudo-duboke baljezgarije se pokazalo kao unosno. Psihološka istraživanja na temu nasumično raspoređenih reči sa pravilnom sintaksičkom strukturom, koje definišu pseudo-duboku baljezgariju, su tek nedavno počela; na primer, neoliberali, oni sa nižom inteligencijom i paranormalnim idejama su skloniji ovoj vrsti baljezgarije. Ovo istraživanje je imalo dva cilja. Prvo, želeli smo da ispitamo pseudo-duboku baljezgariju u odnosu na različite kontekste i istinske citate. Drugi cilj se odnosi na replikaciju nalaza za neoliberalne uz dodatno istraživanje ove veze sa dezintegracijom. Ispitanici su popunili mere podrške slobodnom tržištu i dezintegracije. Kasnije su ocenjivali dubinu istinskih citata, pseudo-dubokih tvrdnji i običnih tvrdnji. Rezultati pokazuju da kontekstualne informacije (kao što je ime autora)

utiču na dvosmislene i nejasne stavke, ali ne utiču na smislene citate koji imaju svoju vlastitu vrednost. Pronašli smo vezu sa dezintegracijom, ali nismo uspjeli da ponovimo vezu sa podrškom za slobodno tržište. Ovo se nadovezuje na malu količinu literature i pomaže da se bolje shvati receptivnost baljezgarije uz istovremeno nuđenje novu linije istraživanja."

Valentina Galinec, Barbara Žuro, Dora Voloder & Adriana Ćorić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet

Emocionalna inteligencija i zadovoljstvo vezom

Emocionalna inteligencija u brojnim se istraživanjima pokazala važnom u različitim aspektima ljudskog života, ali jako malo istraživača je proučavalo njenu ulogu u kontekstu romantičnih odnosa, što je razlog zašto se ovim istraživanjem ispituje utjecaj emocionalne inteligencije na zadovoljstvo vezom. Svrha ovog istraživanja je ispitati povezanost emocionalne inteligencije sa zadovoljstvom vezom, provjeriti ovisi li navedena povezanost o načinu mjerenja te ispitati postoji li razlika u zadovoljstvu vezom ovisno o razini emocionalne inteligencije partnera. Sudionici su prikupljeni metodom snježne grude, a od instrumenata su se koristili: Skala meta-raspoloženja kao crta ličnosti, Skala poznavanja sebe, Skala zadovoljstva vezom, pulsni oksimetar i oprema virtualne realnosti (VR). Dobiveni rezultati su pokazali kako zadovoljstvo vezom nije povezano s razinom emocionalne inteligencije, kako eksperimentalna mjera emocionalne inteligencije ne predviđa bolje zadovoljstvo vezom u odnosu na mjeru dobivenu samoprocjenom te kako zadovoljstvo vezom nije veće kada barem jedan od partnera ima visoku razinu emocionalne inteligenciju u odnosu na par u kojem oba partnera imaju niske razine. Dobiveni rezultati mogu se pripisati relativno malom broju sudionika na kojem je teško dobiti značajne rezultate. U skladu s tim, ovo se istraživanje može smatrati preliminarnim i rezultati mogu služiti kao smjernice i sugestija za buduća istraživanja u ovom području.

Sara Stanisavljević

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Mozak zaverenika (u teoriji)

Studije koje se bave ustanovljavanjem neuroloških korelata zavereničkog mišljenja još uvek nisu sprovedene, međutim, postoje određene teorijske spekulacije na koji način bi zaverenički mentalitet mogao izgledati na neurološkom i kognitivnom planu, s obzirom na određene karakteristike kojima se odlikuju osobe sklone verovanju u teorije zavere (nisko samopoštovanje, tendencija ka spoljašnjoj atribucija, narcisoidnost, emocionalna pobuđenost itd.), ili pak s obzirom na neke od korelata teorija zavera (religioznost).

Darja Devedžić

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Socijalno-razvojni prediktori neakademske prokrastinacije

Neakademska prokrastinacija se definiše kao nepotrebno, iracionalno odlaganje svakodnevnih obaveza poput kućnih poslova, odgovaranja na poruke, odlaska kod lekara i slično. Ovaj domen je znatno manje istražen od akademskog i samim tim se malo zna o njegovim prediktorima. U ovom istraživanju razmotreni su socijalno-razvojni prediktori neakademske prokrastinacije: stilovi roditeljstva (autoritarni, autoritativni i permisivni) i generalni self-koncept. Pretpostavljeno je da će self-koncept biti medijator veze između stilova roditeljstva i neakademske prokrastinacije. Ispitanici su bili adolescenti uzrasta 15-21 godine (N=225). U skladu sa hipotezama, pokazano je da su self-koncept i autoritativnost roditelja negativni prediktori ukupne neakademske prokrastinacije. Kada je reč o njenim domenima, pokazano je da je autoritativnost majke značajan prediktor emotivne komponente, dok je self-koncept značajan za predikciju bihevioralne komponente prokrastinacije. Takođe, medijatorska ulozga self-koncepta je potvrđena između autoritativnosti oca i neakademske prokrastinacije. Rezultati ukazuju na sličan sklop socijalno-razvojnih prediktora kao kod akademske prokrastinacije.

Teodora Pavlović, Maja Mađarev, Uroš Đorović, Kolja Tasić
Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
**Odnos valenci negativnih, pozitivnih i neutralnih vesti na novinskim
naslovnim stranama**

Metodom kvantitativne analize sadržaja sprovedeno je istraživanje u oblasti socijalne psihologije koje ispituje valencu pozitivnih, negativnih i neutralnih vesti na naslovnim stranama najtiražnijih novina u Srbiji. Analizirano je osam dnevnih novina tokom sedam dana. Četiri kodera su deduktivnim pristupom kategorije unapred podelili na pozitivne, negativne, neutralne i ostale vesti. Glavna hipoteza rada pretpostavlja da na novinskim naslovnim stranama preovladavaju vesti sa negativnom valencom. Postavljeno je pet hipoteza koje su bazirane na teorijskim zaključcima i mnogobrojnim istraživanjima koja su ukazala na fenomen pristrasnosti ka negativnosti i heuristike dostupnosti koji stvaraju tendenciju kod ljudi da više pažnje posvećuju negativnim vestima kao i da ih bolje pamte. Rezultati istraživanja potvrdili su sve hipoteze i pokazali da 45.60% ukupnog broja vesti na naslovnim stranama su negativno iskomunicirane; 50.66% površine naslovne strane zauzimaju negativne vesti; 66% dominantnih vesti imaju negativnu valencu; 30.31% površine naslovne strane zauzimale su dominantne negativne vesti. U okviru završnih razmatranja ukazano je na to da dugoročna izloženost negativnim vestima štetno utiče na mentalno zdravlje populacije te da se treba apelovati na medijske kuće da promene odnos pozitivnih i negativnih emitovanih vesti.

Višnja Tatić, Isidora Micić, Nastasija Bjelanović
Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Možemo li da pređemo na asertivno?

Cilj radionice jeste sticanje komunikacijskih veština i njihova primena u različitim svakodnevnim situacijama. Dobra komunikacija je osnov za kvalitetne međuljudske odnose a u skladu sa napretkom tehnologije i brzinom kojom se šire i obrađuju informacije, u današnjem svetu je važno umeti komunicirati i preneti svoje misli i osećanja tako da nas drugi razumeju. Radionica je namenjena svima koji žele da nauče ili usvrše svoje

kako u svakodnevnoj komunikaciji, tako i u profesionalnom radu sa ljudima. Kroz grupni i individualni rad učesnici će se susreti sa teorijom o asertivnoj komunikaciji, naučiće čemu ona služi dok će se najveći deo radionice bazirati na praktičnoj primeni asertivnih poruka. Pored asertivnih poruka, učesnici će imati priliku da nauče šta su to „ja-ti poruke“ i kako nam one pomažu (i odmažu) u komunikaciji. Učesnici će tokom radionice imati priliku da kroz zajedničke aktivnosti osveste svet drugih osoba, preispitaju svoje stavove i podele svoje ideje ili iskustva u vezi sa diskriminacijom.

Nevena Mijatović, Svetlana Pavlović, Đorđe Cupać, Katarina Stekić
Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Ispitivanje polnih razlika u upotrebi politički angažovanih heštegova

Žene su u odnosu na muškarce manje politički aktivne, biraju učešće u privatnijim

formama političkog izražavanja i ostvaruju manje političkog uticaja. Cilj istraživanja je bio proveriti da li se razlika među polovima preslikava i na postavljanje sadržaja sa politički angažovanim heštegovima na društvenim mrežama. Hešteg aktivizam se dešava kada veliki broj ljudi na društvene mreže postavlja sadržaje pod oznakom iste fraze koje se odnose na socijalne ili političke ideje. Na uzorku od 150 tviter objava sa heštegovima: #NeDa(vi)moBeograd, #ProtivDiktature, #SlobodaZaOlivera, #IJaSamOliver, #PravdaZaOlivera, analiran je pol tviteraša. Više tviter objava bilo je postavljeno od strane muškaraca u odnosu na objave postavljene od strane žena i profila kojima se nije mogao utvrditi pol ($\chi^2 = 60,093$; $p < .001$). Domet zaključaka o polnim razlikama u korišćenju politički angažovanih heštegova je ograničen zbog toga što je u prethodnim istraživanjima pokazano da su profili žena češće privatni u odnosu na profile muškaraca, a u sprovedenu analizu mogle su da budu uključene samo objave sa profila čiji je sadržaj dostupan široj javnosti.

Milica Damnjanović, Natalija Jojić

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

**Uticaj indukovane anksioznosti na efikasnost radne memorije i
organske funkcije**

Anksiozna stanja podrazumevaju trenutna osećanja napetosti koja se odražavaju na naše kognitivne i organske procese. Uticaj anksioznosti na kogniciju manifestuje se kroz ometanje radne memorije, dok se uticaj na organske procese ogleda u ubrzanom radu organizma usled aktivacije autonomnog nervnog sistema. Stoga, cilj ovog istraživanja bio je ispitati kako indukovana anksioznost utiče na ažuriranje, kao specifičnu operaciju radne memorije, i kako se odražava na organske funkcije. U istraživanju su učestvovala 32 polaznika (56.4% ženskog pola) IS Petnica, podeljenih u dve grupe balansirane po polu i prosečnom skorom na STAI upitniku kojim je merena anksioznost kao dispozicija. Ispitanicima u eksperimentalnoj grupi anksioznost je indukovana metodom davanja negativnog fidbeka, čija je efikasnost proverena i višestruko potvrđena PANAS upitnikom, i merenjem pulsa i arterijskog krvnog pritiska. Rezultati glavne analize su pokazali da postoji očekivan negativan efekat anksioznosti na efikasnost procesa ažuriranja ($t(29) = 2.47, p = .020$), pri čemu su ispitanici kontrolne grupe ($AS = 22.94, SD = 7.18$) imali bolji učinak na testu od ispitanika eksperimentalne grupe ($AS = 14.87, SD = 16.05$). Ponuđena su dva komplementarna objašnjenja ovog efekta: (1) procesiranje indukovnog emotivnog stanja umanjuje količinu resursa koji ostaju na raspolaganju za sprovođenje ažuriranja i (2) svoju pažnju fokusiraju na ugrožavajući stimulus, u ovom slučaju negativan fidbek, što dovodi do slabijeg učinka.

Katarina Stekić, Vanja Ković & Alan Nielsen

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

**Ispitivanje uticaja sistematičnosti i jezičkog simbolizma na
kategorizaciju**

Jezički simbolizam je višestruko empirijski potvrđivan fenomen koji se ogleda u ikoničnom mapiranju zvukova u svrhu stvaranja referentnog značenja u jeziku. Prethodna istraživanja pokazala su da je čak dve trećine svetskih jezika u većoj ili manjoj meri zvučno simbolično, dok se na

neuralnom planu ovaj fenomen može registrovati već kod beba uzrasta od četiri meseca. Pitanja koja ostaju još uvek otvorena za istraživanje su čemu jezički simbolizam služi i koju funkciju u evoluciji jezika on može imati. Kao jedna od poznatijih hipoteza (eng. *bootstrap hypothesis*) javlja se pretpostavka da jezički simbolizam služi stvaranju osnova za kasnije arbitrarno mapiranje u jeziku, te da on ima ključnu razvojnu funkciju u formiranju govora. S druge strane, postoje pretpostavke da se iza jezičkog simbolizma javlja samo sistematičnost u mapiranju, te da se upravo u sistematičnom povezivanju znaka i označenog nalazi funkcionalnost jezičkog simbolizma. Prethodna istraživanja nisu na koherentan način prikazala suprotstavljenost ove dve hipoteze. Cilj ovog istraživanja bio je da ispita da li jezički simbolizam daje prednost prilikom učenja novog jezičkog materijala, ili je svodiv na sistematičnost u mapiranju značenja. Korišćen je zadatak kategorizacije iz prethodnih istraživanja, pri čemu je sastavljen novi set stimulusa pomoću kog se koherentno ispituje fenomen jezičkog simbolizma i sistematičnosti kroz deset eksperimentalnih situacija.

**Katarina Grčić, Dušan Antonijević, Sara Vukomanović, Danica Čolović,
Lana Radnić, Đorđe Cupać**

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Narcizam

Cilj ovog rada bio je konstruisanje, psihometrijska procena i validacija instrumenta NTQ (Narcisitic Test Questionary) koji meri narcizam kao normalnu crtu ličnosti. Prilikom izbora indikatora, glavna pretpostavka je bila da oni mere samo grandiozni narcizam jer su izdvojeni po uzoru na najprisutniji test u literaturi, NPI test ličnosti (Narcisitic personality inventory). Pilot istraživanje instrumenta sa 98 stavki je sprovedeno na 454 ispitanika putem interneta, nakon čega je broj stavki smanjen na 49. Validaciona studija izvršena je na 389 ispitanika (57.8% muškog pola) od kojih je 100 ispitanika pripadalo menadžerskoj subpopulaciji (54% muškog pola). Finalna verzija instrumenta se sastoji od 49 stavki koje su ujednačene po svih sedam supskala. Faktorskom analizom prvog reda izdvojeno je šest faktora, dok je faktorskom analizom drugog reda izdvojeno tri faktora. Prvi faktor je grandioznost (objašnjava 32%

(18% varijanse). Konvergentna valjanost ispitana je korelacijama faktora sa skorovima na testu samopouzdanja (RSES) i makijavelizma (MACH-IV). Važan podatak za interpretaciju drugog faktora bilo je odsustvo korelacije sa ukupnim skorom na testu NPI i postojanje negativne korelacije sa ukupnim skorom na testu RSES. Faktor grandioznosti visoko korelira sa visokim skorovima na NPI i RSES testovima, dok faktor superiornosti korelira sa visokim skorovima na NPI i MACH-IV testovima. Kanoničkom korelacionom analizom pokazano je da su svi faceti HEXACO modela dobri prediktori faktora testa NTQ što je u skladu sa teorijskim pretpostavkama. Instrument ne predviđa pripadnost polu, dok je za pripadnost menadžerskoj populaciji dobijena jedna značajna kanonička korelacija, međutim predviđanje pripadnosti populaciji je nešto veće od slučajnog pogađanja (56.9%). Dobra prognostična valjanost instrumenta pokazana je kanoničkom korelacionom analizom prema kojoj su faktori vulnerabilnosti i superiornosti prediktori aktivnosti na društvenim mrežama, posvećivanja vremena svom izgledu, izrazite nesebičnosti i sklonosti varanja emotivnih partnera. Visoki skorovi na faktoru grandioznosti su prediktor za sklonost ka varanju emotivnih partnera i izrazite sebičnosti. NTQ test ličnosti je prvi test koji meri narcizam kao normalnu crtu ličnosti na srpskom govornom području, i mogao bi se koristiti u praktične svrhe. Novina u odnosu na testove koji su nastali po uzoru na NPI je to što su ajtemi konstruisani na šestostepenoj Likertovoj skali i relativno ujednačeni po broju pozitivnih i negativnih ajtema. Potencijalna prednost testa je što nudi novu koncepcionalizaciju faktorske strukture testova koji su nastali po uzoru na NPI. Sa izdvajanjem faktora vulnerabilnosti koji se inače na izdvaja iz indikatora NPI testa, NTQ test je na pragu novog otkrića.

Jelica Milojičić

Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

**Šta osećamo dok letimo na Mars? - Psihologija istraživanja
svemira**

Prilikom ispitivanja astronauta i kosmanauta došlo se do saznanja da put u svemir može biti veoma bogato iskustvo sa pozitivnim, ali i stresnim

lakše savlada visokoko rizična putovanja. Humor predstavlja jednu od strategija suočavanja sa stresom, te su ranija istraživanja pokazala da se i astronauti i kosmonauti koriste njome. Tematskom analizom sadržaja memoara, intervjua posade ISS-a ispitivano je od čega zavisi koju će vrstu humora koristiti posada u slučaju stresne situacije.